

ایران کنفرانس

حذف نیمسال تحصیلی بدون احتساب سنوات مجاز شد

معاون آموزشی وزارت علوم از ابلاغ بخشنامه ای ۲۰ بندی به دانشگاه ها خبر داد که در این بخشنامه، حذف نیمسال تحصیلی ۹۸-۹۹ بدون احتساب در سنوات به درخواست دانشجو مجاز شد.

علی خاکی صدیق در گفتگو با خبرنگار مهر درباره آغاز آموزش حضوری دانشگاه ها و برنامه های وزارت علوم در صورت ادامه تعطیلی آموزش های حضوری دانشگاه ها گفت: تصمیم نهایی آغاز کلاس های حضوری دانشگاه ها برعهده ستاد ملی کرونا است هر زمان این ستاد اعلام کند ما موظف به اجرای آن هستیم.

وی ادامه داد: در صورتی که آغاز کلاس های حضوری دانشجویان به صلاحدید آن ستاد به تعویق افتد معاونت آموزشی وزارت علوم باید برنامه هایی جایگزین داشته باشد که دانشجویان حداقل ضرر را از این تأخیر داشته باشند.

معاون آموزشی وزیر علوم گفت: این برنامه ها در بخشنامه ای به دانشگاه ها ابلاغ شد.

متن کامل این بخشنامه به شرح زیر است:

با شیوع ویروس کرونا در جهان به دلیل سرعت بالای انتقال آن با گذشت زمانی کوتاه، بسیاری از کشورها سیاست تعطیلی تمام مقاطع تحصیلی و مؤسسات آموزشی را در اولویت برنامه های مبارزه با شیوع بیماری قرار دادند.

بنابر آمار دریافت شده از وبگاه یونسکو در ۹ فروردین ماه ۱۳۹۹، ۱۶۵ کشور تعطیلی سراسری مؤسسات آموزشی را در دستور کار قرار داده اند که این تعداد، آموزش بیش از ۵.۱ میلیارد فراگیر را برای تحصیل در همه مقاطع آموزشی شامل می شود.

در ایران نیز بر اساس سیاست ستاد ملی مبارزه با کرونا، از نخستین روزهای اسفندماه ۱۳۹۸ تا اطلاع ثانوی در سال ۹۹ تعطیلی سراسری همه آموزش های حضوری اعلام شد.

معاونت آموزشی وزارت علوم، برای به حداقل رساندن آسیب‌های ناشی از تعطیلی آموزش حضوری، سیاست‌های عملیاتی اتخاذ و اقداماتی در این راستا صورت گرفت که در گزارش جایگزینی آموزش الکترونیکی به جای آموزش حضوری در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم به تاریخ ۲۶ اسفند ۱۳۹۸ مشروح آن آورده شده است.

در مستند حاضر، نکات، پیشنهادات و شیوه‌هایی در زمینه کاستن از آسیب‌های ناشی از تعطیلی آموزش حضوری در دانشگاه‌ها ارائه شده است. برخی از اصول و قواعد کلیدی که باید در ادامه فعالیت‌های آموزشی در نیمسال جاری در نظر گرفته شوند به شرح زیر است:

ستاد ملی کرونا تنها مرجع تعیین کننده زمان و ادامه تعطیلی یا آغاز آموزش حضوری دانشگاه‌ها

۱- هرگونه سیاست کلان در مورد تعیین زمان و ادامه تعطیلی یا آغاز آموزش حضوری در مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها با ستاد ملی مبارزه با کرونا است و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تابع آن سیاست خواهند بود. در هر صورت، نیمسال دوم تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ جزو دوره تحصیلی فعال دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور محسوب می‌شود و به دلیل لزوم تسلسل ورود دانشجویان جدید در مهرماه ۱۳۹۹ و نیز لزوم دانش‌آموختگی برخی دانشجویان شاغل به تحصیل در آخرین نیمسال تحصیلی خود در نیمسال جاری، الزام اتمام نیمسال دوم ۱۳۹۸-۱۳۹۹ امر محرز و قطعی است.

۲- با توجه به تنوع زیرنظام‌های آموزشی و وجود تفاوت در سطوح مختلف دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از نظر زیرساخت‌های فناوری ارتباطات و اطلاعات، سابقه در آموزش و آموزش‌های غیرحضوری، حضور اعضای هیئت علمی مجرب و آماده برای ورود در عرصه‌های نوین آموزش‌های غیرحضوری، موقعیت مکانی دانشگاه از نظر همه گیری بیماری، تعداد و تنوع جمعیت دانشجویی، امکانات خوابگاهی و رفاهی، ارائه راه حل واحد برای همه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ناممکن و غیر ضروری است.

از این رو دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌توانند در چارچوب سیاست کلان ملی، راهکارهای خود را برای حل مشکل و برون رفت از بحران در چارچوب مقررات آموزشی و با توجه به مطالب و راهکارهای ارائه شده در این سند را طراحی و اجرا کنند. هدف اصلی به حداقل رساندن مشکلات فعلی و آتی و آسیب‌های ناشی از تعطیلی آموزش حضوری در

۳- بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که در دانشگاه‌های پیش‌رو دنیا، آموزش الکترونیکی محوریت اصلی برنامه‌های آموزش غیر حضوری را داشته است. با توجه به زیرساخت‌های مناسب و دانش فنی موجود در زمینه آموزش‌های الکترونیکی در بسیاری از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، این شیوه جایگزین آموزش باید رویه قالب دانشگاه‌ها در تصمیم‌گیری برای تداوم و اتمام نیمسال جاری باشد.

۴- در صورت برخورد فعال وزارت علوم و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، تهدید کووید ۱۹ می‌تواند تبدیل به فرصتی بی‌نظیر برای تحول در آموزش کشور و تقویت زیرساخت‌ها برای ارائه آموزش‌های متنوع غیر حضوری و بالما بردن سطح تاب عالی کشور در مواجهه با شرایط مشابه احتمالی در آینده شود.

نظر به احتمال تداوم وضعیت فوق‌العاده ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا در کشور با اعتنا و تأکید بر اصول چهارگانه بالما، موارد زیر با هدف تسهیل تداوم فرآیند آموزش در عین حفظ کیفیت آموزشی، مورد نظر است. به منظور کمک به تحقق این هدف، لازم است مقررات تحصیلی که برای شرایط متعارف وضع شده است در نظر گرفته شوند. این موارد به شکل استثنایی و ویژه نیمسال دوم ۱۳۹۸-۱۳۹۹ است و تسری آن به نیمسال‌های بعدی مطلقاً مجاز نیست.

ملاحظه موارد قابل انعطافی که در اینجا ارائه شده است کمک خواهد کرد تا دانشجویان دوره‌های مختلف تحصیلی با فراخ‌بال بیشتری قادر باشند تا خود را با شرایط جدید تحصیل وفق دهند و پیشرفت تحصیلی آنان بر اساس میزان کوشش و ممارست شخصی آنها، مشابه وضعیت شرایط پیش از بحران قرار بگیرد. بر اساس این رهنمودها انتظار می‌رود که آموزش در نیمسال دوم ۱۳۹۸-۱۳۹۹ در همه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور با حفظ چارچوب‌های کلی و کیفیت مورد انتظار و با توجه به موارد زیر ادامه یابد و به پایان برسد.

آموزش الکترونیکی بدون محدودیت برای تمام دروس مجاز شد

۱- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مبنای به پایان بردن نیمسال جاری را امت‌کای حداکثری بر آموزش‌های الکترونیکی قرار دهند. آموزش الکترونیکی در ۱۳۹۸-۱۳۹۹ برای همه دروس شامل کلیه دروس عمومی و اختصاصی و در همه مقاطع تحصیلی بدون محدودیت و با مدیریت دانشگاه مجاز است.

برگزاری جلسات ترکیبی حضوری و غیرحضوری با تأیید دانشگاه مجاز شد

۲- به منظور ارائه سرفصل‌ها، برگزاری همه جلسات دروس نظری، به صورت غیرحضوری با اولویت آموزش به شیوه الکترونیکی مجاز است. با تشخیص معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، ترکیبی از جلسات حضوری و غیرحضوری نیز مجاز است و در صورت ضرورت، برگزاری کلاس‌ها به صورت «فشرده» به شرط حفظ ۱۶ جلسه کلاس برگزار شده، در شورای آموزش هر دانشگاه قابل بررسی و تصویب است.

انتقال دروس ناتمام به نیمسال بعدی مجاز شد

۳- در مواردی که به هر دلیل برگزاری جلسات و اتمام یک یا چند درس در نیمسال جاری امکانپذیر نباشد، برگزاری کلاس‌ها تا تکمیل طرح درس به تشخیص استاد درس و تأیید گروه آموزشی، اضافه بر سقف واحدهای هر ترم به نیمسال بعدی قابل انتقال است؛ ضمن اینکه دانشگاه‌ها باید ملاحظه مشکلاتی که در این صورت در تنظیمات نیمسال بعد ایجاد خواهد شد را در نظر داشته باشند.

حذف کامل واحدهای درسی نیمسال جاری مجاز شد

۴- حذف یک یا چند درس، بی توجه به لزوم رعایت حداقل واحدهای انتخابی در هر نیمسال، و یا حذف کامل واحدهای درسی تقاضای دانشجو مجاز است و نیمسال حذف شده جزو سنوات تحصیل دانشجو محسوب نمی‌شود.

مدیریت زمانبندی برای کاهش آسیب در آموزش دانشجویان

۵- به دلیل محدودیت‌های متصور در پوشش کامل امکانات آموزشی و دانشجویی و فرهنگی همه دانشگاه‌ها در صورت انبساط زمانی نیمسال جاری تا فصل تابستان، و نیز ضرورت برگزاری بازه تابستانی مستقل از نیمسال جاری، دانشگاه‌ها باید زمانبندی نیمسال جاری را با لحاظ دروس عملی و کارورزی به نحوی مدیریت کنند که اولاً بازه تابستانی آموزش به ویژه برای دانشجویانی که با احتساب آن بازه، فارغ التحصیل می‌شوند لطمه نبیند و ثانیاً با تداخل برنامه نیمسال با بازه تابستان، کیفیت آموزش دانشجویان در دروس نیمسال جاری با آسیب یا اختلال مواجه نشود.

۶- انبساط زمانی نیمسال جاری باید با لحاظ عوامل اثرگذاری چون آزمون‌های سراسری و تحصیلات تکمیلی و مشکلات پدید آمده در نتیجه گرمای هوا مدیریت شود.

ارائه دروس حذف شده نیمسال جاری، در تابستان مجاز شد

۷- برگزاری بازه تابستانی، برای ارائه دروس کارگاهی و آزمایشگاهی، دروس ناتمام و یا دروس حذف شده نیمسال جاری مجاز است.

افزایش یک نیمسال به سقف سنوات دانشجویان مجاز شد

۸- در صورت لزوم با تشخیص معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی، افزایش یک نیمسال به سقف سنوات دانشجویانی که به دلیل حذف واحدهای درسی یا عدم امکان برخورداری از کلاس‌های حضوری یا غیرحضوری و برگزار نشدن جلسه دفاع از پایان نامه و رساله با کمبود سنوات مجاز مواجه شده اند، مجاز است.

مرجع تصمیم‌گیری درباره تعداد مجاز غیبت دانشجویان در کلاس‌های مجازی

۹- در مورد تعداد غیبت مجاز دانشجویان در کلاس های دروس الکترونیکی برخط یا کلاس های حضوری در شورای آموزشی دانشگاه تصمیم گیری

شود تا غیبت بیش از حد مجاز کنونی در مقررات تحصیلی، برای جلسات حضوری یا الکترونیکی / غیر حضوری، موجب حذف درس و جلوگیری از شرکت دانشجویان در جلسه امتحان پایان دوره نشود.

امکان برخورداری از دروس معرفی به استاد تا دو برابر قابل افزایش است

۱۰- در صورتی که محدودیت های زمانی و مکانی حاکم بر نیمسال جاری فرانت از تحصیل دانشجویانی را با تأخیر مواجه سازد، به جبران فرصت از دست رفته امکان برخورداری از دروس معرفی به استاد تا دو برابر قابل افزایش است.

تعویق زمان پایان نیمسال تحصیلی جاری امکان پذیر شد

۱۱- تعویق زمان یا بازه زمانی پایان نیمسال جاری تحصیلی، حسب مقتضیات و امکانات به تشخیص دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی، امکان پذیر است.

استفاده از امکانات آموزشی دانشگاه محل زندگی

۱۲- با توجه به عدم امکان جابه جایی تعدادی از دانشجویان برای استفاده از امکانات آموزش حضوری یا غیرحضوری دانشگاه مبدأ، این عده از دانشجویان با اطلاع و موافقت دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی مبدأ می توانند از امکانات آموزشی دانشگاه های محل زندگی یا استقرار خود به عنوان دانشجوی مهمان آزاد استفاده کنند.

رهمین

ارتباط از تمامی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی مقصد و مبدأ انتظار می رود که در صورت امکان، به تشخیص معاون آموزشی دانشگاه، همکاری و مساعدت لازم را با این عده از دانشجویان معمول دارند.

نحوه معافیت جریمه آموزشی دانشجویان

۱۳- به دلیل بروز مشکلات مالی در اقتصاد خانواده‌ها، در نیمسال جاری، موارد مشمول جریمه دانشجویانی که در شرایط متعارف تحصیل از مقررات آموزشی تخطی کرده مجوز هیئت امنای معاف در نظر گرفته شود.

امکان ثبت نمره دانشجویان در بازه تابستان

۱۴- امکان ثبت و ورود نمره دانشجویان در دروس نیمسال جاری در بازه تابستان و در نیمسال آتی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ با موافقت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی امکان پذیر است. موضوع سقف و کف واحدهای مجاز دانشجو برای انتخاب پس از این معدل نیمسال بر اساس جاری به نحوی مدیریت شود که دانشجو با کمترین آسیب مواجه شود.

حذف نیمسال تحصیلی بدون احتساب در سنوات به درخواست دانشجو مجاز شد

۱۵- اگر به تشخیص دانشگاه شرکت دانشجویان در یک یا چند درس در کلاس‌های الکترونیکی مقدور نباشد، روند تحصیل دانشجو به نحوی هدایت شود که نیمسال تحصیلی وی بدون احتساب در سنوات و به درخواست دانشجو حذف شود.

حضور کیفی اساتید در کلاس‌های الکترونیکی

۱۶- موضوع حضور فیزیکی یا الکترونیکی (برخط-برون خط) اعضای هیئت علمی در کلاس‌های درس به روش مورد وثوق هر دانشگاه به نحوی مدیریت شود که کیفیت آموزش لطمه نبیند و سرفصل‌های برنامه درسی پوشش داده شود.

برگزاری کلاس‌های عملی در تابستان

۱۷- با تشخیص معاون آموزشی، جلسات دروس عملی می‌توانند به صورت فشرده برگزار شود. همچنین برای دروس عملی، دانشگاه می‌تواند با اختیار خود کلاس‌ها را در تابستان یا نیمسال اول ۱۳۹۹-۱۴۰۰ برگزار کند و نمره به نیمسال جاری انتقال یابد و ثبت شود.

برگزاری امتحانات به صورت حضوری

۱۸- در صورت استمرار وضعیت ویژه در کشور یا برخی مناطق، کلیه کلاس‌ها به روش الکترونیکی / غیرحضوری برگزار و امتحان پایانی به شکل حضوری انجام شود. در این صورت، دانشجو می‌تواند با نظر موافق دانشگاه مبدأ، مشروط به موافقت دانشگاه محل زندگی خود یا دانشگاه مقصد، به شکل حضوری، امتحان خود را در دانشگاه مقصد بدهد و نمره برای ثبت در کارنامه، توسط دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدأ ارسال شود.

مهمانی دانشجویان در دانشگاه‌های محل زندگی به جز در دانشگاه‌های تهران مجاز شد

۱۹- مهمانی دانشجویان به دانشگاه‌های محل زندگی خانواده آنان، به جز درخواست مهمانی به دانشگاه‌های مستقر در شهر تهران، و در بازه زمانی که دانشگاه‌ها تعیین خواهند کرد و اطلاع رسانی می‌کنند، مجاز است. در صورت تأیید درخواست دانشجو توسط دانشگاه مبدأ، دانشگاه مقصد در حد مقدرات با درخواست‌ها موافقت کند.

شرایط برگزاری جلسات دفاع

۲۰- همان‌طور که در نامه ۳۴۹۶۵۷ تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۹۸ تأکید شده بود، آن دسته از دانشجویان تحصیلات تکمیلی که پیش از بروز وضعیت فعلی، به تأیید استاد راهنما آمادگی دفاع داشته‌اند، اما به دلیل محدودیت‌های ناشی از شیوع بیماری، جلسه دفاع آنها برگزار نشده است، با عنایت به اهمیت و حساسیت تاریخ دانش آموختگی باید در اسرع وقت به روش الکترونیکی، حضوری یا نیمه حضوری با مراعات همه شروط و ضوابط برگزاری جلسه دفاع، تحت نظارت معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، اقدام شود.